

Samenwerking dierenwelzijn

Aoc's vullen aandacht voor dierenwelzijn verschillend in. Dit bleek op de studiedag 'Dierenwelzijn in de lift'. Tevens kwam bij deze bijeenkomst naar voren dat dit onderwerp een vaste plek verdient in het curriculum. Samenwerking tussen vmbo, mbo en hbo-instellingen uit het groene onderwijs biedt daarbij een meerwaarde.

FOTO: S. GERRIT STRUIJBS

*Tegenstrijdige belangen veroorzaken
botsing mens en dier*

De beelden van welvaart en welzijn staan naast elkaar.

De kerk naast het Van Hall Instituut (VHI) in Leeuwarden weerspiegelt het welzijn. Het VHI-logo bij de hoofdingang symboliseert welvaart dankzij de opvallende overeenkomsten met het beeldmerk van ABN Amro. Vandaag krijgt welzijn echter voorrang. De afdeling Diermanagement van VHI organiseerde de studiedag 'Dierenwelzijn in de lift'. Aoc-docenten kunnen rondom het thema dierenwelzijn ervaringen en lesmateriaal uitwisselen, discussiëren en een mogelijke samenwerking met hbo-instellingen bespreken. Presentaties, lezingen en discussie bepalen het programma. Ongeveer 35 docenten en studenten uit het mbo en hbo nemen deel aan deze studiedag.

Herdershond Rex

Ook tijdens de studiedag ontmoeten welvaart en welzijn elkaar. Sommige deelnemers vinden dat deze begrippen hand in hand gaan. Zo stellen enkele leerlingen Veehouderij van het Groenhorst College in Barneveld, Jantien, Robert Jan, Thomas en Mike dat een tevreden koe meer melk produceert: "Meer welvaart door dierenwelzijn." In hun presentatie lichten zij het thema huisvesting in de veehouderij toe. Ze namen deel aan een uitwisselingsproject met leerlingen van een Finse en Oostenrijkse school. Ze bezochten in Finland enkele stallen, registreerden knelpunten en reikten mogelijkheden aan om het welzijn van de koeien door een betere huisvesting te verbeteren. De afdeling Dierverzorging van AOC Oost in Twello besteedt op een andere manier aandacht aan het onderwerp.

Leerlingen vertellen dat de belangen van mens en dier door bijvoorbeeld de invloed van trends en de commercie botsen. Zo ontstaat er onder invloed van films soms een stijgende vraag naar diersoorten. De ervaringen van herdershond Rex in de populaire politie-serie noemen ze als voorbeeld. Daarbij bestaat het risico dat dieren in handen komen van ongeschikte mensen. Dierenrechten komen ook in het gedrang door de cultuur van een land. Als voorbeelden noemen de leerlingen stierenvechten en de zoektocht naar het eerste kievitsei. Met bijvoorbeeld het maken van posters en de afname interviews verdiepen leerlingen zich in de achtergronden van dierenwelzijn. De verantwoorde omgang met dieren staat daarbij centraal. Als doelstelling geldt leerlingen te laten ervaren wat er gebeurt en zich daarover een mening te vormen. "Deze lessen stimuleren ons onze waarden en normen op het terrein van dierenwelzijn te bepalen", vertelt een van de leerlingen.

Bij de mbo-opleiding Dierverzorging in Barneveld van het Groenhorst College staat het onderwerp Ethiek en Wetgeving 24 contacturen op het rooster. Als enkele eindtermen noemt docent Gerrit Leene, een toelichting op het gebruik van proefdieren, de beschrijving van de nieuwe flora- en faunawet en de toepassing van de wet- en regelgeving bij het vervoeren van dieren. Leene: "We verschaffen veel informatie en vinden het ook belangrijk dat onze leerlingen de argumenten van andersdenkenden kennen." Hij gebruikt daarbij vaak cases. Als voorbeeld noemt hij een farmaceutisch bedrijf dat om een nieuwe pijnstiller voor kankerpatiënten te testen dierproeven aanvraagt. Dit gaat waarschijnlijk ten koste van zestig ratten. De leerlingen als leden van een dierexperimentencommissie vellen een oordeel. Of de bewuste vergiftiging van ratten indruist tegen hun moraal en welke beslissing zij zouden nemen

Jantien, Robert Jan, Thomas en Mike bereiden zich met hun docent voor op presentatie

noemt Leene als voorbeelden van vragen waar de leerlingen zich over buigen.

Compromis

Dierenwelzijn komt op verschillende manieren bij aoc's aan de orde. Vincent Pompe, docent Ethiek bij de opleiding Dierenmanagement van VHI, legt de vraag voor of aoc's zich wel moeten bezighouden met de maatschappelijke discussie over dierenwelzijn. Met een verwijzing naar de essentie van dierenethiek beantwoordt Pompe deze vraag positief: "Het gaat bij dierenethiek om het dierenwelzijn, maar vooral hoe mensen hier mee omgaan." Als uitgangspunt noemt hij een compromis tussen mens- en dierbelangen. Naast kennis over het welzijn van dieren spelen communicatieve vaardigheden daarbij een belangrijke rol. Bij de overdracht van waarden en normen op het gebied van dierenwelzijn kunnen aoc-leerlingen een belangrijke bijdrage leveren. Pompe: "Ze beschikken als professionals over de kennis. Bij de overdracht naar de buitenwacht vind ik advies en voorlichting belangrijk. Vaardigheden als luisteren, begrip tonen, samenvatten en uitleggen zijn daarbij noodzakelijk." Ook houdingsaspecten spelen daarbij een rol. Professionals staan boven de partijen, stellen zich niet dogmatisch op en staan open voor argumenten. Reacties op de stelling dat mbo-ers niets hoeven te weten over dierenwelzijn omdat hun taken zich beperken tot de optimale verzorging van dieren geven aan dat de deelnemers de mening van de spreker onderschrijven. De aanwezigen vonden dat aandacht voor de discussie over dierenwelzijn op alle niveau's thuishoort. Niemand werkt meer alleen, overleg en communicatie vindt in alle geledingen van de samenleving plaats.

Onvoldoende tijd

Met de conclusie dat dierenwelzijn een vaste plaats in het curriculum van aoc's verdient, gaat Hans Hopster, lector Welzijn van Dieren van VHI, in op de meerwaarde van samenwerking in het groene onderwijs bij de invulling van dit thema. Hij vindt dat samenwerking tussen vmbo-, mbo- en hbo-opleidingen veel voordelen zou moeten kunnen bieden. Door hun kleinschalige karakter beschikken aoc's in de toekomst beslist over onvoldoende tijd en middelen om alle aspecten van een breed vakgebied te bestrijken. Tegelijkertijd rust op hen de taak kwaliteit, professionalisering en kenniscirculatie te bewaken. Hopster: "Samenwerking in de vorm van gezamenlijke studiedagen of gezamenlijk lesmateriaal bevordert de efficiency." Tevens leidt samenwerking tussen docenten uit alle geledingen van het groene onderwijs tot kennisverdieping en inspirerende contacten. Hij ziet deze bijeenkomst als een belangrijke aanzet, maar verbindt hier nog geen conclusies aan. Hij betwijfelt of de mening van de aanwezigen representatief is voor het groene mbo. Wel diende hij al een subsidieaanvraag in bij LNV om een verdere coördinatie

*Hans Hopster:
Samenwerking biedt
meerwaarde*

van dit thema op de kaart te zetten. Toekenning van deze aanvraag biedt VHI de mogelijkheid de behoefte aan samenwerking, de vraag naar kennis en een gepaste werkwijze te inventariseren. De deelnemers aan deze dag zien wel wat in dit initiatief. De stelling dat elke opleiding het best zijn eigen methode voor Dierenwelzijn kan ontwikkelen, omdat deze werkwijze opleidingen van elkaar kan onderscheiden, vond weinig onthaal. Het grootste aantal van de aanwezigen vond dit weinig efficiënt. Als een mogelijke optie noemde een aantal bezoekers de beschikbaarheid van een basisstof waarbij de docent de mogelijkheid krijgt deze aan zijn specifieke situatie aan te passen. Deze basis zou op studiedagen aangevuld kunnen worden. Docent Dierverzorging Marjolein Hoefman van Edudelta in Barendrecht juicht het initiatief van Hopster in ieder geval toe: "Samenwerking met hbo-instellingen biedt een meerwaarde. Ik zie dit als een aanvulling op het al bestaande mbo-netwerk." ☞

Gerrit Strijbis